

Ruskou ropu do světa vozí záhadná flotila. Ani experti o ní nevědí mnoho

SZ seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-ruskou-ropu-do-sveta-vozi-zahadna-flotila-ani-experti-o-ni-nevedi-mnoho-226960

Ruská ropa si stále hledá cestu k odběratelům po celém světě. Ale i ti, kteří sledováním jejího pohybu přes oceány tráví celé dny, mají problém zjistit, kdo přesně ji převáží.

S tím, jak se stupňovaly západní sankce proti Rusku kvůli jeho invazi na Ukrajinu, se ke stávající flotile záhadných tankerů podle amerického webu [CNN](#) připojily další lodě připravené usnadnit Rusku vývoz ropy.

Kdo vlastní a provozuje mnoho z těchto lodí, zůstává záhadou. S tím, jak se obchodování s ruskou ropou v uplynulém roce zkomplikovalo, mnoho západních rejdařů se vzdalo svých kontraktů.

Do hry se zapojili noví, nejasní hráči, kteří mají v některých případech podle CNN krycí společnosti v Dubaji nebo Hongkongu. Někteří koupili lodě od Evropanů, jiní využili staré lodě, které by jinak skončily ve šrotu.

Význam této skryté flotily vzrostl s tím, jak se Moskva snaží vyhnout spolupráci se západními přepravci a jak zákazníci v Číně a Indii nahrazují zákazníky v Evropě, kteří nyní mají zákaz nakupovat ruskou ropu a produkty, jako je nafta.

Rusko a dopady sankcí

Podcast 5:59 spolu s expertem na mezinárodní sankce Francescem Giumellim analyzoval dopady vlny západních sankcí na Rusko. Podle něj je třeba trpělivost, abychom viděli, jak zabírají.

Sankce Rusko nepoložily. Ta klíčová přišla až v prosinci, upozorňuje expert

27. 2. 5:59

Dodávky vzdálenějším odběratelům vyžadují další lodě – a majitele plavidel, kteří jsou ochotni se vypořádat s dalšími složitostmi a právním rizikem, zejména poté, co země skupiny G7 zavedly na ruskou ropu cenové stropy.

Rozšíření stínové flotily dokládá, jak dramaticky ruská válka na Ukrajině proměnila světový trh s ropou. Druhý největší světový vývozcce ropy změnil podle CNN ve snaze se udržet na trhu desítky let staré obchodní vzorce a rozdělil světový energetický systém na dvě části.

„Existuje flotila, která neprovádí žádné ruské obchody, a pak je tu flotila, která provádí téměř výhradně ruské obchody,“ řekl Richard Matthews, vedoucí výzkumu v mezinárodní makléřské společnosti EA Gibson. Dodal, že pouze několik lodí dělá „trochu z obojího“.

Obchod mezi Ruskem a Indií kvete

Zatímco se Evropa zbavuje energie z ruských zdrojů, v Asii s Moskvou uzavírají dohody. Podle Mezinárodní energetické agentury Čína v roce 2022 zvýšila dovoz ruské ropy v průměru na 1,9 milionu barelů denně, což je o 19 % více než v roce 2021. Indie zvýšila nákupy ještě výrazněji a zaznamenala až 800% nárůst.

Podle datové a analytické společnosti Kpler dosáhl ruský vývoz ropy do Číny i Indie v lednu rekordních hodnot poté, co vstoupil v platnost evropský zákaz námořní přepravy ruské ropy. Pokračoval také vývoz do Turecka, které je dalším významným zákazníkem.

Plnění těchto objednávek vyžaduje lodě, které jsou ochotné cestovat. Ruská národní flotila nemá dostatek plavidel. Proto přichází na řadu „stínová flotila“.

Z Ruska

Podle upraveného zákona o státním jazyce se mají cizí výrazy v oficiálním styku nahrazovat ruskými. Odborníci namítají, že přebírání slov je přirozené a dá se mu těžko zabránit.

Protiválečná kresba dvanáctileté dívky převrátila její rodině život. Otcí hrozí až tři roky vězení a dívku úřady umístily do dětského domova. Jde přitom jen o jeden z případů, kdy ruský režim trestá děti za jejich projev.

„Existují důkazy, že (lodě) své aktivity maskovaly tím, že vypínaly transpondér AIS,“ řekl Matthew Wright, vedoucí analytik nákladní dopravy ve společnosti Kpler, s odkazem na technologii, která pomáhá identifikovat a lokalizovat plavidla.

Západní lodě se na obchodu s ruskou ropou podílejí

Západní země sice zakázaly většinu způsobů dovozu ruské ropy, ale neexistují žádná pravidla, která by západním lodím bránila v dodávkách do zemí, jako jsou Čína a Indie. Podle společnosti Kpler se lodě s evropskými vlastníky v lednu podílely na obchodu s ruskou ropou ze 36 %.

„Všichni jsme očekávali, že se flotila, která převáží venezuelskou a íránskou ropu po celém světě, rozroste, a to se také stalo,“ řekl Janiv Shah, hlavní analytik poradenské společnosti Rystad Energy. Venezuela a Írán jsou další významné ropné státy, jejichž export podléhá sankcím.

Přeprava do zemí, jako jsou Čína a Indie, je méně efektivní než do blízkých zemí, např. do Finska. Podle EA Gibson Rusko nyní potřebuje čtyřikrát větší přepravní kapacitu než před invazí.

V důsledku toho se podle jiného vedoucího pracovníka firmy obchodující s ropou flotila měsíčně rozrůstá o 25 až 35 lodí. Nezisková organizace Global Witness odhaduje, že čtvrtiny prodeje

ropných tankerů mezi koncem února 2022 a lednem letošního roku se účastnili neznámí kupci, což je zhruba dvojnásobek oproti předchozímu roku.

„Neefektivita toho, jak funguje tankerový trh, masivně vzrostla,“ řekl pro CNN Wright ze společnosti Kpler.

Kdo stínovou flotilu provozuje?

Podle Sergeje Vakulěnka, bývalého vedoucího pracovníka ruské ropné společnosti, má část fiktivních společností, které se objevily, vazby na ruský stát nebo hráče, kteří jsou s ním politicky propojeni.

 A mysterious fleet is helping #Russia ship oil around the world. Russian #Oil is still finding its way to buyers around the world even those who spend their days tracking its movement across oceans struggling exactly who is ferrying it. #News #Putin <https://t.co/tNVnbymdjW> pic.twitter.com/PIGZ3Qc7w

— SANTINO (@MichaelSCollura) [March 1, 2023](#)

O uplynulém víkendu Evropská unie uvalila sankce na společnost Sun Ship Management, dceřinou společnost Sovcomflotu, největší ruské lodní společnosti. EU uvedla, že tato firma se sídlem v Dubaji, která byla zaregistrována před deseti lety, „působila jako jedna z klíčových společností, které řídí a provozují námořní přepravu ruské ropy“ a že to je právě Ruská federace, která z toho v konečném důsledku profituje.

Odborníci navíc uvedli, že stínová flotila může Rusku usnadňovat možnost vyhýbat se sankcím nebo prodávat svou ropu nad rámec cenového stropu.

Obavy panují také kvůli bezpečnosti. Předpokládá se, že flotilu tvoří z velké části plavidla starší 15 let – po této době obvykle ropné společnosti tankery vyřazují z provozu kvůli opotřebení. Nyní se stále více těchto lodí vydává na cesty po celém světě.

„Máte tu všechna tato stará plavidla, která pravděpodobně nejsou udržována v takovém stavu, v jakém by měla být,“ řekl Matthews z EA Gibson. „Pravděpodobnost, že dojde k velkému úniku nebo nehodě, roste každým dnem, jak se tato flotila rozrůstá.“